

RAŠKA IN DUKLJA (SRBIJA, ČRNA GORA)

Po bizantinskem cesarju **Konstantinu VII. Porfirogenetu** obsegajo srbske dežele področja:

- **Raška** (osrednja srbska pokrajina okoli Lima, zgornje Drine, Ibra in zahodne Morave),
- **Sol** (okrog Tuzle),
- **Duklja** (Skadarsko jezero, Zeta),
- **Travunija** (primorje, od Boke Kotorske do Dubrovnika),
- **Zahumlje** (od Neretve do Dubrovnika, porečje Neretve, Pelješac, Mljet),
- **Paganija** (dan. Makarsko primorje do Splita, primorje med Neretvo in Cetino).

Politično najbolj izoblikovane dežele so bile **Raška, Duklja in Zahumlje**. Konstantin je te dežele opredelil za **srbske**.

2 vira, ki govorita o **prvih srbskih identitetah**:

- 680-681 se omenja kraj **Gordoservona** v Mali Aziji (kraj naseljen s Srbi),
- Srbska plemena naj bi bila prisotna v uporabi **Ljudevita Posavskega** (822).

Konstantin VII. Porfirogenet je pisal o srbskih plemenih v antični provinci **Duklea** (južno od Dalmacije) iz katere se kasneje razvije kneževina **Duklja**. Na tem območju se Srbi tako **prvič identificirajo**.

- **RAŠKA (okoli osrednje Srbije)**

Prva se od teh enot najbolj izoblikuje **Raška**. Za vpliv nad Raško sta se borila Bolgarija in Bizanc. Od 9. stol. se je Bolgarija širila na srbsko ozemlje.

Knez VLASTIMIR – Prvi raški vladar, ki se je uspešno boril proti bolg. kanu **Borisu**. Vlastimirovi sinovi **Mutimir, Strojmir in Gojmir** so premagali Bolgare, z Borisom sklenili mir ter mu v zameno podarili 2 sokola. Zmaga nad Bolgarijo je prispevala h krepitvi države.

PETER GOJNIKVIĆ – 891 je zavladal Raški ter pregnal Mutimirjeve sinove. 917 je bolgarski car **Simeon** odstavil Petra ter si priključil Raško, a je Bolgare nato porazil hrv. kralj **Tomislav**. Po Simeonovi smrti je moč Bolgarov začela upadati. To so pa Srbi izkoristili, ter se osvobodili bolgarske nadoblasti.

ČASLAV KLONIMIROVIĆ – Iz Raške je ponovno ustvaril neko samostojno enoto ter državo obnovil, a jo je bolgarski (makedonski) car **Samuel** ok. l. 1000 zasedel, vse do poraza Bolgarov proti Bizancu (Vasilij II), ko **Raško zavzame bizantinsko cesarstvo**. Raška je skupaj z Makedonijo (Bolgarijo) prišla pod Bizanc, ter postala ena od tem.

- **DUKLJA (okoli dan. Črne Gore)**

Pomen **Duklje** naraste v 10. stol. Ime izvira od rimske province **Duklea**. Duklja je obsegala ozemlje današnje Črne Gore. Kasneje se za Dukljo pojavi še ime **Zeta**.

Knez PETER – »arhont Dioklije« (knez Duklje).

IVAN VLADIMIR (990-1016) – Prvi znan Dukljanski vladar. Duklja je bila bolj vezana na Bizantinski svet, ter na priobalni pas. Zato se povezuje z mesti **Kotor, Budva, Ulcinj, Bar in Skadar**. Ta mesta so bila vpeta med trgovske tokove z Benetkami in Bizancem, ter se trgovsko povezovala z njima. Benečani so se smatrali kot zaščitnik teh mest ter si začeli lastiti

Dalmacijo in ta mesta. Ivan Vladimir se je povezoval z bizantinsko vojaško aristokracijo. Bolgarski knez **Samuel** pa je Ivana Vladimira poročil s svojo hčerko ter ga odstavil.

Knez VOJISLAV – vodil je upornike proti bizantinski nadoblasti ter premagal bizantinsko vojsko. Po Vojislavu zavlada Duklji zetski kralj **Mihajlo**.

Kralj MIHAJLO (1050-1082) – Začel se je **vzpon Duklje** ter izboljšal odnos z Bizancem. Mihajlo pa se je **navezoval na Rim**. Preden je umrl, je za naslednika imenoval sina **Bodina**.

BODIN (1082-1101) – Mihajlov sin. V njegovem času je prišlo do vdorov Normanov v južno Italijo in na Balkan. Se pa je Bodin bolj povezoval z Normani in papežem, kot pa z Bizancem in Benetkami. **Bodin si je želel ustvariti nadškofijo**.

1089 mu je papež podelil listino o **ustanovitvi nadškofije v mestu Bar**. Bar je postal nadškofija, podrejene pa so ji bile škofije **Kotor, Budva, Ulcinj, Skadar in Raška**.

Zetski vladarji so v **Baru** imeli svojo hišo. Ker pa je Bar bil prej pod dubrovniško nadškofijo, je prihajalo do konfliktov med Barom in Dubrovnikom, pa tudi med Barom in Kotorjem (Kotor je bil veliko večji, zato si je želel sam postati nadškofija). Po Bodinovi smrti je Duklja hitro slabela, Bizanc pa je težil k temu, da bi si **Dukljo skupaj z Raško podredil**.

O družbeni in upravni ureditvi v Duklji govori **letopis popa Dukljanina**. Ta govori še o **barski nadškofiji in sporu z Dubrovnikom**.